

"Tahiyyatın hülâsası olan اِتِّكَارِبُْمَلَا، mübarekâtın hülâsası olan اِتِّوَالصَّا، salâvatın hülâsası olan tayyibat..." Burada "müberekat, salavat, tayyibat" şeklinde bir sıralama veriyor Üstad. Buradaki hülâsa konusunu biraz açar mısınız?

"Öyle de tahiyyatın hülâsası olan اِتِّمُّبَارَكَاتُ kelimesiyle de bütün medar-ı bereket ve tebrik ve bârekâllah dediren ve mübarek denilen ve hayatın ve zîhayatın hülâsası olan mahlûklar, hususan tohumların ve çekirdeklerin, danelerin, yumurtaların fitrî mübarekiyetlerini ve bereketlerini ve ubudiyetlerini temsil ederek, o geniş mânâ ile söylüyor."

"El-Müberekat" kelimesi, yeryüzünde ne kadar berekete sebep ve vasıta varsa, hepsine işaret eden özlü bir kelimedir. Mesela, tohum ve çekirdekler mübarektir, yani içinde tonlarca nimeti barındıran ve berekete sebep olan küçük ama bereketli mahluklardır. Bir torba buğday tohumunu tarlaya saçıyoruz, on ton buğday mahsul alıyoruz. Demek o bir torba buğday tohumu mübarektir. Peygamber Efendimiz (asm) Allah'a arz-ı ubudiyet ederken, bütün bu bereketleri nazara alıp öyle teşekkür ediyor. Tahiyyattaki **müberek** kelimesi böyle ihatalı ve geniş bir manaya sahiptir.

"Ve mübarekâtın hülâsası olan اِتِّمُّوَالصَّلَوَاتُ kelimesiyle de zîhayatın hülâsası olan bütün zîruhun ibâdât-ı mahsusalarını tasavvur edip dergâh-ı ilâhîye o ihâtalı mânasıyla arz ediyor."

"Es-salavat" kelimesinde ise daire biraz daha daralıp, sadece hayat ve ruh sahiplerinin yapmış oldukları tesbih ve zikir tevil ediliyor. Yani hayatlı ve ruhlı ne kadar mahluk ve bu mahlukların ne kadar zikir ve tesbihi varsa, hepsini sana takdim ediyorum diyor **"es-salavat"** kelimesi ile.

"Ve اِتِّمُّوَالطَّيِّبَاتُ kelimesiyle de zîruhun hülâsaları olan kâmil insanların ve melâike-i mukarrebînin, salâvatın hülâsası olan tayyibat ile nuranî ve yüksek ibadetlerini irade ederek Mâbuduna tahsis ve takdim eder."(1)

“Et-Tayyibat” kelimesinde daire ve mana daha da hülasa bir şekilde gelerek, sadece kamil insanların ve büyük meleklerin ibadet ve zikri temsil ile tevkil ediliyor. Yani Peygamber Efendimiz (asm) bu kelime ile alim ve evliyaların ve büyük meleklerin yapmış olduğu bütün ibadet ve ezkarı kendi namına Allah’a takdim ediyor. Cüzi ibadetini böyle külli bir niyet ile genişletip külliyet kazandırıyor. Her hususta olduğu gibi, bu hususta da bize model oluyor. Yani bizler de tahiyyat ile böyle külli bir niyet ile cüzi ibadetimize külliyet kazandırabiliriz.

(1) bk. [Sualar, Altıncı Şua](#).